

ВЕСТНИК НА ОБЩИНА

САТОВЧА

2950, Сатовча, ул. „Тодор Шопов” № 37, тел.: 21-16, факс: 20-95

e-mail: satovchabl@abv.bg

29 август - 4 септември 2022 г., година (XVIII), 32 /867

ОБЩНСКИ НОВИНИ

ОБЩНСКИ РАЗПОРЕДБИ

Във връзка с безопасността на учениците през новата учебна година и с цел недопускане на ПТП на територията на населените места от община Сатовча, както и организиране на дейности по опазване на околната среда, спазване изискванията на Наредба №1 за опазване на обществения ред в общината, кметът на общината д-р Арбен Миленов с нарочна заповед възложи на кметовете на населени места в срок до 09 септември, а след това и периодично да организират освобождаването на тротоарните пространства и уличните платна от дърва за огрев, сушилни, оборски тор, неизползваеми в момента строителни материали, трайно неподвижна техника и техника паркирана неправилно, затрудняваща в момента движението, завзети неправомерно тротоарни площи с различно предназначение реално застрашаващи здравето и живота на хората.

Съгласно заповедта кметовете на кметства е необходимо да уведомят населението по подходящ начин, да организират и съблюдают за изпълнението ѝ с цел недопускане на ПТП на територията на населеното място. Кметовете на кметства, както и отговорника за село Сатовча - Илхан Карагъзов да прилагат разпоредбите на Наредба №1 за опазване на обществения ред в общината и Закона за административните нарушения и наказания, като изпращат нарочно писмо, съгласно приложената примерна бланка, до лицата заели тротоарно пространство, улично платно или друг имот общинска собственост, с указание за срока на освобождаването му, вида на административното наказание при неизпълнение и поемането на отговорността за причинено в последствие ПТП.

Цялостния контрол по изпълнението на заповедта е възложен на Илхан Карагъзов директор на дирекция АПООСГРАОА и началника на ПУ Сатовча.

Избори 2022 ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

Колко време продължава гласуването в изборния ден?

Гласуването в изборния ден на 2 октомври 2022 г. започва в 7,00 часа и приключва в 20,00 часа.

Когато пред изборното помещение в 20,00 часа няма избиратели, председателят на СИК обявява гласуването за приключило.

Когато в 20,00 часа пред изборното помещение има избиратели, които не са гласували, гласуването продължава до 21.00 часа.

След 21,00 часа не се допуска гласуване.

Кога е началото на предизборната кампания?

Предизборната кампания за изборите за народни представители на 2 октомври 2022 г. започва на 02.09.2022 г. и приключва в 24.00 ч. на 30.09.2022 г.

На кой адрес се упражнява правото на глас. Може ли да се гласува в населено място в страната, в което избирателят няма регистриран постоянен или настоящ адрес?

Гласуването в страната се извършва по постоянен адрес.

Постоянният адрес е вписан в личната карта и по този адрес избирателите се включват в избирателните списъци.

КАК ДА КАНДИДАТСТВАТЕ ЗА ЕДНОКРАТНА ПОМОЩ ЗА УЧЕНИК

До 15-ти октомври семействата на деца, записани в първи и в осми клас, могат да кандидатстват за еднократната целева помощ от 300 лева. Средствата се отпускат без доходен критерий.

Формулярите за кандидатстване са на сайта на Агенцията за социално подпомагане и във всички териториални дирекции на Агенцията.

За първи път през миналата учебна година държавата реши помощите да се плащат и на записани в училище осмоласници освен на първокласници, като бе премахнат и подоходният критерий, за да могат родителите да закупят учебни помагала и необходимото за децата.

Важно е родителите да се сдобият с бележка, че детето е записано в осми или в първи клас, която да предоставят, за да бъде извършено плащането по-бързо.

За първия учебен срок се превежда половината от сумата или 150 лева, а втората част - до един месец след началото на втория учебен срок, но само ако детето продължава да посещава училище.

В противен случай родителите връщат получената сума. Средствата се връщат на държавата и ако ученикът в първи или осми клас натрупа повече от пет неизвинени отсъствия.

Заявленията за отпускане на помощите се подават в дирекциите социално подпомагане по настоящ адрес. това може да стане и по електронен път.

Когато избирателят има регистрация по настоящ адрес в населено място различно от постоянния адрес, той може да подаде заявление за гласуване по настоящ адрес в срок до 14 дни преди изборния ден - 17 септември 2022 г., и да гласува по настоящ адрес.

Настоящият адрес се регистрира от общинската администрация въз основа на заявление от лицето за регистриране на настоящ адрес.

Условията и редът за регистрацията на настоящ адрес се определят в Закона за гражданската регистрация.

Изборният кодекс не предвижда възможност за гласуване в място, в което избирателят няма адресна регистрация.

Как се подава заявление за гласуване по настоящ адрес?

Когато постоянният и регистрираният в общината настоящ адрес на избирателя са в различни населени места, той може на основание чл. 36 от Изборния кодекс да подаде заявление до кмета по настоящия си адрес за вписване в избирателен списък за гласуване по настоящ адрес не по-късно от 14 дни преди изборния ден - 17 септември 2022 г. включително. Заявлението се подава по образец утвърден от Централната избирателна комисия - Приложение № 21-НС от изборните книжа.

Заявлението може да се подаде и по електронен път през интернет страницата на ГД „ГРАО“ в МРББ, като в него избирателят вписва данните си и посочва телефонен номер, като

електронен подпис не се изисква. ГД „ГРАО“ извършва автоматизирана проверка на данните в заявлението едновременно с подаването му.

Как се подава заявление за гласуване по настоящ адрес?

Когато постоянният и регистрираният в общината настоящ адрес на избирателя са в различни населени места, той може на основание чл. 36 от Изборния кодекс да подаде заявление до кмета по настоящия си адрес за вписване в избирателен списък за гласуване по настоящ адрес не по-късно от 14 дни преди изборния ден - 17 септември 2022 г. включително. Заявлението се подава по образец утвърден от Централната избирателна комисия - Приложение № 21-НС от изборните книжа.

Заявлението може да се подаде и по електронен път през интернет страницата на ГД „ГРАО“ в МРББ, като в него избирателят вписва данните си и посочва телефонен номер, като електронен подпис не се изисква. ГД „ГРАО“ извършва автоматизирана проверка на данните в заявлението едновременно с подаването му.

Необходимо ли е да се подаде ново заявление за гласуване по настоящ адрес, ако избирателят на предходни избори е гласувал по настоящия си адрес?

Избирател, подал заявление и вписан в избирателен списък за гласуване по настоящ адрес на проведените през 2021 г. избори, трябва да подаде ново заявление за гласуване по настоящ адрес за изборите на 2 октомври 2022 г.

Комисия за защита на потребителите (КЗП)
0700 111 22

Телефон на потребителя
0700 122 99

Дайте Вашето мнение и коментар за вестника на община Сатовча на редакционния ни телефон:

0700 010 006, 07541/20-75 или на адрес: с. Сатовча, ул. „Тодор Шопов” 37

Открит е телефонен пост 070010006 в общината, можете да говорите толкова дълго, колкото поискате, само за 0,13 лв.

07541/20-66 – дежурен общински съвет за отбрана при Общинска администрация Сатовча

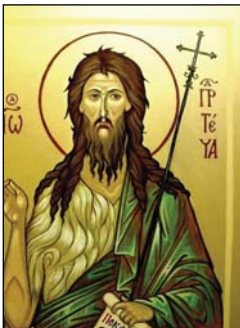
НОВИНИ

СЕДМИЧЕН КАЛЕНДАР

29 Август 2022 година, Понеделник,

Църква почита св. Йоан Кръстител (Секновение)

Църквата отбелязва смъртта на Свети Йоан Кръстител - на този ден е отсечена главата на светеца. Това е вторият летен празник на християнския светец, който в народния календар се нарича Секновение поради вярването, че на този ден се сече лятото, сечат се денят и нощта - стават равни. На Секновение водата и времето започват да застудяват, затова никой не бива да се къпе в реките. На този ден се спазва строг пост. По аналогия с пролятата кръв на светеца е забранена консумацията на червено вино, на червени плодове и зеленчуци. В чисто християнски план празникът носи идеята за цикличността, защото с останалите два дни, посветени на Йоан Кръстител се образува една система - раждане (Еньовден - 24 юни), кръщаване (Ивановден - 7 януари), и смърт (отсичане на главата му - 29 август). Евангелието пише, че когато Йоан станал на 30 години, Бог му заповядал да проповядва, че вече се е родил неговият син Христос, който скоро сам ще започне да учи хората. И започнал Йоан да говори на хората, затова го нарекли и Предтеча, понеже вървял преди Христос и разказвал за него. Йоан кръстил в река Йордан много хора, които се разкаляли и приемайки кръщението, Господ им простил извършеното. Когато Христос дошъл при Йоан, Предтечата му се подчинил, и кръстил и него във водите на река Йордан. Той продължил и след това да проповядва учението на Исус. Главата на Йоан Кръстител била отсечена в Юдея от стражите на цар Ирод. Така страшно и безсмислено се преснал животът на най-близкия другар и съмишленник на Христос.

Ден за действия срещу ядрените опити

Отбелязва се от 2010 г. с резолюция 64/35 на Общото събрание на ООН от 2 декември 2009 г., приета по инициатива на Казахстан, за да се активизират усилията на международната общност за прекратяване на ядрените опити като важна крачка за постигането на мир и сигурност в свет. Годишнина от закриването /1991/ на ядрения полигон Семипалатинск в СССР (дн. Казахстан).

30 Август 2022 година, Вторник,
Българската църква почита княз Ал. Невски

Св. Александър бил архиепiscop (хорепископ) при първия Константинополски патриарх Митрофан. Участва в Първия вселенски събор в Никея поради преклонната възраст на патриарх Митрофан. След неговата смърт от 325 г. до 340 г. е патриарх на Цариградската църква. Той бил ревностен защитник на вярата и паството си от коварството на еретици и езичници. Умира през 340 г. на 98-годишна възраст. Св. Йоан Постник управлявал Цариградската църква по време на император Анастасий. Умира през 595 г. Св. Павел управлявал църквата като патриарх само 5 години. Като видял засилването на иконоборческата ерес, той се отказал от патриаршеската катедра и се оттегил в манастир. Умира през 784 г., като малко преди смъртта си приел велика схима. Александър Невски е роден ок. 1220 г. в княжеско семейство в Переславле, Залеском. Посветен е бил във воин на 6-годишна възраст. На 16 години баща му го оставя на управлява Новгород. Княз Александър повежда в началото на 13-ти век руските войски срещу шведско и германско нашествие. Решителната битка е край бреговете на река Нева, откъдето идва и прозвището му Невски. След смъртта на Александър Невски през 1263 г., тленните му останки са положени в храм „Успение на Света Богородица“ близо до град Владимир. През 1723 г., по времето на Петър Велики, мощите на княза са пренесени и положени в построената в негова чест и памет Александрo-Невска лавра, където се съхраняват и досега. На 18 октомври 1998 г. частича от мощите на светеца е пренесена и положена за поклонение в Патриаршеската катедра „Св. Александър Невски“ в София. Ценната светиня е дарена от руския патриарх Алексий Втори на българския патриарх Максим при посещението му в Москва.

31 Август 2022 година, Сряда,

Годишнина от смъртта на лейди Даяна

Трагедията отнела живота на чаровната принцеса Даяна се случва на 30 август 1997 г. около 23:35 ч. в тунела Понт де л'Алма на р. Сена, малко след като

принцесата е напуска хотел Риц (Париж, Франция). В колата, тя е била придружавана от Доли Ал Файед, син на известния египетски милиардер и собственик на Nagods - Мохамед АлФайед. Веднага след това принцесата е откарана в болница, където лекарски екип се опитва два часа да я спаси, но към 3 часа в ранните зори на последния августовски ден лейди Даяна издъхва. Чаровната детска учителка бързо спечелва сърцата на британците и те галено я наричат лейди Ди - тя е една от най-обичаните и уважаваните личности на Великобритания. Британците, традиционно са силно привързани към кралския институт, но специално към лейди Ди не крият и любовта си. Бракът на Чарлз и Даяна продължава 15 години и през 1996 година, папата склонява да разтрогне кралския брак. Те имат два законни наследници от брака си - принцове Уилям и Хари.

1 Септември 2022 година, Четвъртък,

Симеоновден

Начало на църковната нова година - Преп. Симеон Стълпник и Св. Марта В много краища на традиционно земеделска България за начало на новата година смятали Симеоновден - 1 септември, когато започват есенната оран и сеитба. Народните обичаи повеляват сутринта жените да замесят пшенично тесто и да направят питки, с които захранват ритуално воловете и биволите, с които ще се оре. Приготвят се и малки кравайчета, които се нанизват на рога им. В Северозападна България пред каруцата се коли петел (за "курбан на св. Симеон"). Орачите и сеячите са облечени празнично, а жените обикалят около тях и ръсят жар, за да е спорна работата. След изораването на първата бразда обредната пита се разчупва на четири части едно от парче се хвърля на изток, второто се дава на воловете, третото се заравя в нивата, а четвъртото се изяжда от стопанина. Костите от варената кокошка също се заравят в браздата. Традиция повелява на Симеоновден да не се дава назем и да не се изнася нищо от къщата, за да не "излезе бекетът от дома". Не се готви, не се пере и простира. Гледа се кой ще дойде в къщата ако е добър, реколтата ще е плодovitа. По същия начин и орачът, отивайки към нивата, смята, че ако срещне човек с "пълно", житото ще роди много зърно.

2 Септември 2022 година, Петък,

Национален празник на Виетнам

Националният празник на страната е Деня на независимостта /1945/. Отбелязват се и годишнина от провъзгласяването на Декларацията за независимост на Виетнам и за образуване на Демократична република Виетнам.

III-ТИ НАЦИОНАЛЕН ФОТОКОНКУРС „МОЕТО СЛЪНЧЕВО ЛЯТО“

„МОЕТО СЛЪНЧЕВО ЛЯТО 2022“ - III-ти национален фотоконкурс

От 18 юли стартира Националният фотоконкурс „Моето слънчево лято“ организиран от читалище „Шалом Алейхем 1945“ с подкрепата на Община Пловдив, район „Централен“.

РЕГЛАМЕНТ

1. Същност и цел: Конкурстът е насочен към младите хора и има за цел да даде възможност на всеки любител фотограф да представи своя „СВЯТ“ чрез запечатаните моменти. Конкурстът ще се проведе в три възрастови групи: I-ва група до 13г. II-ра група до 18г. III-та група младежи до 29г.

2. Организатор: Народно читалище „Шалом Алейхем-1945“ гр. Пловдив с подкрепата на Район „Централен“ - Община ПЛОВДИВ.

3. Условия за участие: • участието във фотоконкурса е индивидуално; • всеки автор може да участва с до 3 снимки; • снимката не трябва да има участия в други конкурси; • снимките трябва да бъдат в дигитален формат JPEG, да имат заглавие и да бъдат придружени от кратък текст с описание; • файловете не трябва да са по-големи от 9 MB; • няма ограничения относно датата, на която е правена снимката; • В електронното писмо освен информация за снимката трябва да има и следните данни за фотографа-участник: трите имена, възрастова група, населено място, ел. поща и телефон за връзка; • До участие в конкурса няма да бъдат допуснати творби, изпратени с неточна или непълна информация; • снимките за участие се изпращат по електронна поща, като прикачен файл, на адрес: shalomchitalishte@abv.bg, с тема: Фотоконкурс – „Моето слънчево лято“; • срок за изпращане на снимките – 18.07.-30.08.2022г.

4. Критерии за оценка: • Художествени качества на творбата; • Оригиналеност на идеята, нестандартна гледна точка; • Адекватна интерпретация на темата.

5. Награждаване: Представените за участие в конкурса снимки ще бъдат оценени от компетентно жури. То ще определи победителите, както и снимките, които да бъдат включени в изложбата, организирана от НЧ „Шалом Алейхем-1945г.“.

ПРИТЧА: СКАЛАТА И ВОДАТА

Тази история започнала много отдавна. Тогава още на земята нямало хора.

Скалата и Водата се влюбили. Чувствали се много щастливи и като всички влюбени искали завинаги да са заедно и нищо да не ограничава любовта им.

Скалата имала всички мъжки черти – твърда, решителна и в постоянен вътрешен баланс. Тя умеела да се радва на живота и на света, съзрявайки го и преживявайки го през себе си. Светът се променял, но тя била винаги в баланс.

Водата пък носела женските – радваща се и даваща радост и красота на всичко, до което се докосне, винаги в движение, не обичала да спира на едно място и да си почива. Често обаче губела баланса си с всяка промяна на света, замръзвала и се изпарявала. Все пак никога не губела себе си.

Та както става ясно в тази история: Скалата и Водата били много различни. Въпреки това любовта им била безгранична и не се спирала пред нищо. Те знаели, че ще намерят начин да са заедно и да се обичат. И опитвали каквото могат за да са заедно.

Водата, както знаете е свикнала да взема всичко в себе си – въздуха, живота и движението. Логично било, че за да са заедно, Скалата може да разтвори себе си във Водата. Опитали и били много щастливи за кратко, но после Скалата започнала да се чувства зле. Цялото това движение я побърквало и не можела да намери баланса си! Тя не издържала и започнала да се превръща в кал. Реките от кал не й позволявали да съществува като себе си и да е щастлива. Тъй като много се обичали, се отказали от този вариант и решили да пробват друго.

Тогава Водата се изляла в дупките и отворите на Скалата, спряла там и те отново били заедно. Разбира се в началото били много щастливи! Радвали се на щастие и любовта си! Но с времето Водата

се почувствала много зле. Тя губела себе си, когато е на едно място. Нейната същност била движението – тя не можела да бъде спокойна. Започнала да се заблатавя. И това не било добър вариант.

Двете толкова се обичали, а били толкова различни. В продължение на милиони години те търсят начин да са заедно, да се обичат пълноценно такива каквито са. Скалата – красива, сигурна в себе си и много стабилна, а водата – винаги динамична и никога в покой. Разбрали, че никоя от двете не трябва да се променя. Всяка има своята уникалност и красота. Видели, че заедно се допълват и опитите да започнат да си приличат били безсмислени.

Може би ще ме попиташ, дали са намерили начина да са заедно? Може би ти се иска, че мога да ти отговоря? Може би ти се иска?

Моля те, не ме питай! Не знам!

Попитай себе си, когато застанеш пред някой водопад със стаен дъх, когато си седнал безгрижен на ръба на някой каньон или ждрело, когато мечтаеш на скалистия бряг, когато мъглата пълзи по скалистия връх, вдъхвайки ти щастие или откриваш в светлината на фенерчето си ледената красота в някоя пещера.

ФОТООБЕКТИВЪ

Ако желаете да публикувате и Ваши интересни фотоси, моля изпращайте материалите си на адрес:
Сатовча 2950, ул. "Тодор Шопов" №37, факс: 07541/20-95,
e-mail: satovchabl@abv.bg

ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

КОИ РАБОТНИЦИ И СЛУЖИТЕЛИ ИМАТ ПРАВО НА ДОПЪЛНИТЕЛЕН ПЛАТЕН ГОДИШЕН ОТПУСК?

Съгласно чл. 156 от Кодекса на труда работникът или служителят има право на допълнителен платен годишен отпуск:

1. за работа при специфични условия и рискове за живота и здравето, които не могат да бъдат отстранени, ограничени или намалени, независимо от предприетите мерки - не по-малко от 5 работни дни;
2. за работа при ненормиран работен ден - не по-малко от 5 работни дни.

Видовете работи, за които се установява допълнителен платен годишен отпуск, се определят с наредба на Министерския съвет (ал. 2 на чл. 156 от КТ).

На основание чл. 156, ал. 2 от КТ е издадена Наредбата за определяне на видовете работи, за които се установява допълнителен платен годишен отпуск (ДВ, бр. 103 от 2005 г.). С наредбата се определят видовете работи, извършвани при специфични условия и рискове за живота и здравето, които не могат да бъдат отстранени, ограничени или намалени, независимо от предприетите мерки, за които се установява допълнителен платен годишен отпуск като допълнителна мярка за превенция на здравните рискове за работниците и служителите.

В чл. 2 от наредбата, т. 1-41 в изчерпателен списък са определени видовете работи, при които може да се ползва това право. Съгласно чл. 4 от наредбата право на допълнителен платен годишен отпуск имат работници и служители, които извършват определените в чл. 2 работи не по-малко от половината от установената с Кодекса на труданормална продължителност на работното време, с изключение на работниците и служителите, които извършват работи в среда на йонизиращи лъчения. Размерът на допълнителния платен годишен отпуск не може да бъде по-малко от 5 работни дни, при условие че работникът или служителят е работил при тези условия в рамките на една календарна година. Когато работникът или служителят работи по-малко от този срок размерът на допълнителния платен годишен отпуск се определя пропорционално на отработеното време.

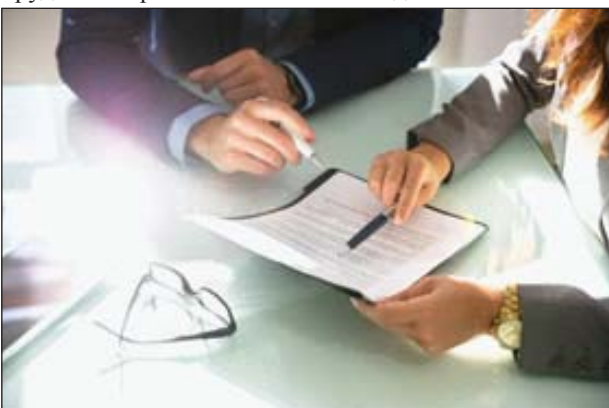
Право на допълнителен платен годишен отпуск имат и работници и служители с пълна загуба на зрение или с пълна загуба на слух независимо от вида работа (чл. 3).

Работниците и служителите, които имат право на допълнителния платен годишен отпуск по наредбата, се определят с писмена заповед на работодателя след предварителни консултации с представителите на синдикалните организации и с представителите на работниците и служителите по чл. 7, ал. 2 от Кодекса на труда, със службата по трудова медицина и с комитета/групата по условия на труд и в съответствие с оценката на риска (чл. 4, ал. 4). Наредбата предвижда възможност в колективен трудов договор, както и между страните по трудовото правоотношение да бъдат договаряни по-големи размери на допълнителния платен годишен отпуск (чл. 4, ал. 5).

ПРОМЯНА НА ТРУДОВ ДОГОВОР СЛЕД ИЗТИЧАНЕ НА ИЗПИТАТЕЛНИЯ СРОК

В Кодекса на труда е установена принципна забрана за едностранно изменение на трудовото правоотношение. Същността на този принцип се състои в недопустимостта нито една от страните по правоотношението да изменя по своя воля – едностранно, без съгласието на другата страна, който и да е елементите на съдържанието на правоотношението.

С промените на Кодекса на труда от 1 август 2022г., трудовото правоотношение може да се изменя с пис-

мено съгласие между страните за определено или неопределено време. Когато трудовият договор е срочен и/или за работа на непълно работно време, работникът или служителят има право писмено да предложи на работодателя изменението му в трудов договор за неопределено време и/или за работа на пълно работно време. Когато е уговорен срок за изпитване, работникът или служителят може да предлага изменение на трудовото правоотношение след изтичането на срока за изпитване.

Важно е да се уточни, че когато работодателят откаже изменение на това трудово правоотношение, той е длъжен в срок до един месец да предостави на работника или служителя мотивиран писмен отговор, освен ако предложението е направено повече от два пъти за период от една година.

В закона са посочени изключенията, при които едностранното изменение е допустимо, са установени в закона. Работодателят може, при определени условия едностранно да измени мястото и характера на работата. При производствена необходимост, както и при престой, той може да възлага на работника или служителя без негово съгласие да извършва временно друга работа в същото или в друго предприятие, но в същото населено място или местност за срок до 45 календарни дни през една календарна година, а в случаи на престой - докато той продължава. Другата работа, възложена от работодателя, трябва да съответства на квалификацията и здравословното състояние на работника или служителя.

Когато промяната се налага поради наличие на непреодолими причини, работодателят може да възложи на работника или служителя без негово съгласие работа от друг характер, макар и да не съответства на неговата квалификация.

Изключение, при което извършената от работодателя промяна не се смята за изменение на трудовото правоотношение, поради незначителност на промяната, е когато работникът или служителят е преместен на друго работно място в същото предприятие. Работодателят променя работното място (работното помещение, сградата и др.), но определеното в трудовия договор място на работа, длъжност и размер на основната заплата на работника или служителя не се променят.

Работодателят може едностранно да увеличава трудовото възнаграждение на работника или служителя.

Справка:
чл. 119 и чл. 120 от Кодекса на труда

Въпрос: *Предстои ми закупуването на два слухови апарати и наскоро подадох необходимите документи за ползването на помощ като пенсионер от НЗОК. Направих необходимите прегледи и от Клиниката за ушни болести при МБАЛ ххххх ми казаха, че е добре да ползвам такива на хххххх, които се внасят от МЕ BOSS от българска страна. Бях при тях и изрично ги попитах дали имат договори към НЗОК и те ме увериха, че имат.*

Моля, кажете ми къде е истината и мога ли да им се доверя.

Отговор от НЗОК: На интернет страницата на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) в рубрика "Помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания" (<https://www.nhif.bg/page/2302>) е публикуван Списък-спецификация с групирани и определени конкретни помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия (ПСПСМИ) за хора с увреждания.

Цифрови слухови апарати на производител OTICON A/S са заявени и се предоставят от ЕТ „МЕБОС МЕРИ БОСЕВА“.

Списък на всички договори с търговци, осъществяващи дейности по предоставяне на ПСПСМИ и ремонтни дейности разпределени по районни здравноосигурителни каси (РЗОК) са публикувани на същата интернет страница.

Въпрос: *След две операции на лява гърда - за отстраняване на тумор и квадрантектomia с отстранени лимфни възли през 2021г./диагностицирана съм със злокачествено образувание - има ли пътека, която да поема дори и частично реконструкция на гърди към днешна дата, или /ако не/ очаква ли се да има?*

На какви условия трябва да отговаря пациента, и къде трябва да следим актуална информация свързана с РМЖ?

ДАНЪЧЕН КАЛЕНДАР

АВГУСТ и СЕПТЕМВРИ 2022г.

До 31-ви август:

ЗДДС

Регистрирано лице по чл. 157а от ЗДДС подава справка-декларация за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии под формата на пратки със собствена стойност, ненадвишаваща левовата равностойност на 150 евро, с изключение на акцизни стоки, по които получатели са данъчно незадължени лица, които са установени, имат постоянен адрес или обичайно пребиваване в държава членка, включително в страната, за данъчен период – месец юли и внася дължимия данък.

Забележка: В случаите на подаване от регистрирано лице по чл. 157а от ЗДДС на справка-декларация, ако последният ден на месеца, следващ данъчния период, за който се отнася декларацията, е непристъпен ден, срокът ще бъде спазен при подаване на справка-декларацията до последния ден на месеца, включително.

До 10-ти септември:

ЗКПО

Деклариране на направените залози и данъка от организатори на хазартни игри и от оператори на телефонна или друга електронна съобщителна услуга за проведени през предходния месец хазартни игри, при които залогът за участие е чрез цената на телефонна или друга електронна съобщителна услуга. Внасяне на този данък от операторите на телефонна или друга електронна съобщителна услуга.

До 14-ти септември:

ЗДДС

1. Подаване на справка-декларация по ЗДДС, ведно с отчетни регистри и внасяне на дължимия ДДС за данъчния период - месец август.

2. Подаване на VIES-декларация от регистрирано лице, което е извършило вътреобщностни доставки, доставки като посредник в тристранна операция (с изключение на получено авансово плащане (цялостно или частично) от посредник в тристранна операция) или доставки на услуги по чл. 21, ал. 2 от ЗДДС (включително получените авансови плащания), с място на изпълнение на територията на друга държава членка за данъчния период – месец август. Регистрираното лице, което през данъчния период – месец август изпраща или транспортира стоки от територията на страната до територията на друга държава членка под режим на складиране на стоки до поискване и/или когато през този период настъпи промяна, включително замяна на лицето по чл. 15а, ал. 2, т. 3 от ЗДДС, попълва раздел „Г“ на VIES-декларацията.

Забележка: Регистрирано лице, което през данъчния период – месец август е извършило вътреобщностни доставки, по които получатели са данъчно задължени лица или данъчно незадължени юридически лица, регистрирани за целите на ДДС в Северна Ирландия, или доставки като посредник в тристранна операция, по които получатели са данъчно задължени лица или данъчно незадължени юридически лица, регистрирани за целите на ДДС в Северна Ирландия подава VIES-декларация. Регистрирано лице, което прехвърля стоки, представляващи част от неговите стопански активи, от територията на страната до територията на Северна Ирландия под режим на складиране на стоки до поискване и/или когато през този период настъпи промяна, включително замяна на лицето по чл. 15а, ал. 2, т. 3 от ЗДДС, попълва раздел „Г“ на VIES-декларацията.

Отговор от НЗОК:

Реконструктивни операции на гърда могат да бъдат извършени в рамките на клинична пътека № 200 „Реконструктивни операции на гърдата по медицински показания след доброкачествени и злокачествени тумори, вродени заболявания и последици от травми и изгаряния“. Операциите се извършват само по медицински показания, включващи доброкачествени и злокачествени тумори, вродени заболявания и последици от травми и изгаряния.

Въпрос: *Искам да попитам в рамките на 1 календарна година имам ли право на 2 направления към един и същи специалист? В случая се касае за гинеколог. Първото направление е използвано средата на Април.*

Отговор от НЗОК: В нормативната уредба не е записан точно определен брой направления, който здравноосигуреното лице може да ползва в рамките на календарната година. Преценката за издаването на направления е на лекаря, в зависимост от здравословното състояние на пациента, напр. дали става дума за успешно състояние или то търпи отлагане.

Медицинското направление за консултация или провеждане на съвместно лечение със специалист е валидно до 30 календарни дни от издаването му. С това направление Вие имате право на вторични прегледи, които се назначават при необходимост и по преценка на лекаря специалист, който определя какъв да бъде техният брой в рамките на този срок (30 дни от прегледа при специалиста), съобразно състоянието на пациента. След изтичане на срока на валидност на направлението, личният лекар може да издаде ново направление - при необходимост и по преценка.

ПОЛЕЗНИ СЪВЕТИ

КАКВИ КУЛТУРИ ДА ГЛЕДАМЕ БЕЗ КОПАЕНЕ И ЗАЩО Е ВАЖНО ДА ЗАЛОЖИМ МУЛЧА ОТ ЕСЕНТА?

Трудно е да повярваме, че можем да получим добра реколта и без ежедневна грижа за градинските култури. Самата фраза "мързелива градина" звучи доста интригуващо, а същевременно и не съвсем правдоподобно, но е факт. Тези градини се основават на естественото съществуване на растенията, като основното послание е, че в естествената среда може без копаене и торене.

Когато имаме глинеста, влажна и тежка почва, тогава копаенето е трудна работа. Не е лесно да обработваме дори и пясъчливите почви, защото отнема доста повече време, отколкото ако сме положили мулч.

Освен това, ако копаем земята всяка година, тогава биоразнообразието и качествата на почвата намаляват, въпреки че грижите остават същите.

Затова е оправдано да се направи опит с "мързелива градина", където може да се отглеждат най-подходящите за това култури. В този случай мулчът е ключ към успеха, затова е редно да се пообразоваме, за да приложим най-подходящия за градината ни.

Първото, за което се сещаме, са сено, слама, листа, компост, угнил оборски тор и прясно окосена трева. Има и живнискорастящ мулч – бяла детелина или алисиум, засадени в подходящи контейнери и взаимноизгодни от цветята до малините, като съжителстват и се отглеждат без проблем. Той се различава от високорастящия (люцерна) по това, че изпълнява функцията на морава и е малко вероятно да бъде укритие за мишки или влечуги.

Ако не планирате живо мулчиране на цялата площ, с риск за конкуренция на градинските култури, които сме насадили в лежи, не в контейнери, тогава е по-добре да изберете така наречения пасивен мулч. Най-полезно е да бъде естествен и достъпен, а освен това – защо да доставяме слама, когато можем да косим тревата. С мулча не трябва да се прекалява, защото голямото количество през пролетта ще отнеме твърде много време, за да се затопли и ще има повече вреда, отколкото полза.

Тази година, след освобождаване на планираното място, то може да се покрие с около 10-на сантиметра органичен мулч за компост, а през пролетта там да се засадят зеленчуци. По време на вегетацията на растенията се мулчира периодически. Полезна техника е покриването на мулча с черен полиетилен, за да се ускори процеса на разлагане преди настъпване на студеното време, което ще забави процеса на разлагане.

Практика при картофите

Картофите растат добре без прекопаване на почвата върху мулч, положен през есента. През пролетта семената се полагат в гнездата, напудрат се с пепел и се покриват с 30-на см мулч като начало, а след това се добавя необходимото количество тогава, когато стъблата достигнат височина 10-15 см. Следи се клубените винаги да бъдат покрити добре с мулч. Течен тор може да се прилага веднага след поникване и преди цъфтеж на картофите.

Мулчът позволява поетапно прибиране на реколтата, като се изваждат най-едрият, а останалите се оставят да растат.

Тиквички

За тиквичките е необходимо есенно полагане на мулч с височина 10 см и диаметър 45 см за 3 семена. Може да се поставят повече семена, а след поникване да се преместят на ново място или просто да се премахнат излишните.

Тиквичките обичат хранителна почва и добавянето на равни количества мулч с угнил компост или оборски тор ще бъде много полезно.

Добавянето на слама или сено ще предпази тиквичките от преовлажняване и ще намали вероятността за загиване на стъблата.

Тиква

За пролетното мулчиране на тиквите, засадени върху есенен субстрат могат да се използват дървесни стърготини или картон. Стърготините се разпръскват равномерно на разстояние 5-7 см около основното стъбло, за да може да се полива.

По-добро решение е използването на картон, който ще запазва влагата и ще предпазва от певели, а освен това ще защитава плодовете, създавайки бариера срещу почвените патогени.

Зеле

Основните плюсове при отглеждане на зеле върху есенен мулч са няколко: добавянето на 5 см слой мулч около зелените растения ще задържа влагата, ще предотвратява напукването на главите, ще предпазва от попадане върху листата на почвени патогени и ще улесни борбата с плевелите.

Значителен недостатък при този начин на отглеждане са охлювите, но той може да се превърне в плюс, ако периодически се събира мулч и се изгаря заедно с вредителите.

Репички

Репичките са култура, която се характеризира с бърз темп на растеж – повечето ранни сортове съзряват за 25-30 дни. Щом почвата се затопли и изсъхне, репичките започват да стрелкуват и качеството на кореноплодите се влошава. Мулчираните растения ще запазят своята сочност и добри вкусови качества.

Рохкавостта на субстрата е важна за репичките. Семената се поставят в угнил от есента мулч и смесен с комбиниран NPK тор (с равни количества азот, фосфор и калий), покриват се угнил мулч и след седмица ще поникнат. Удобно е използването на семенна биоразградима лента, която се поставя на дълбочина от 1,5 см. Репички повторно могат да се засяват в края на август до началото на есента.

Ако наблюдаваме внимателно развитието на "мързеливата градина" и имитираме природата, тогава ще получим формулата за успех. Допустимо е разхлабване на почвата при подготовка на дълбочина не по-голяма от 5 см. Този метод, основан на редица изследвания, изисква внимание и последователност, а основната задача е да се минимизират разходите за труд, без да се компрометират добивите.

КАК ДА СЕ СДОБИЕМ С ОРГАНИЧЕН ТОР ОТ ЕСЕННИ ЛИСТА?

Опадалите есенни листа не са просто ненужен отпадък. Те могат да бъдат оползотворени в градината чрез създаването на лек, органичен тор, наречен "листовка". Използват се основно листата на широколистни дървета и храсти, но могат да се включат и някои иглолистни видове.

Иглолистната листовка има и кисела реакция и поради тази причина приложението ѝ е силно ограничено. Подходяща е само за растителни видове, развиващи се в кисела почва, като например Рододендрон.

Как да си приготвим листовка

За получаване на добър резултат, следвайте две правила:

1. **ИЗПОЛЗВАЙТЕ** всички опадали есенни листа от широколистни дървета и храсти без изброените в точка 2.

2. **НЕ ИЗПОЛЗВАЙТЕ** листа от вечнозелени растения като дафиново дърво, зеленика, чешпир, кипарис и други. Както и листа от дъб, върба и кестен, тъй като те съдържат много дъбилни вещества, поради което не са подходящи за листовка.

Стъпка 1

Съберете с гребло падналите листа. Подходящи са всички широколистни листа като тези на липа, клен и бук значително повишават качеството на листовката.

Направете купчина само от листа без клонки, плевели, треви и други градински отпадъци.

Стъпка 2

Намокнете купчината листа за да стартира процеса на гниене.

Стъпка 3

Сложете купчината листа в подходящ съд (голям мрежест кош или чувал, на който пробийте малки дупки и завържете) и ги притиснете добре. Оставете съда в някоя невзрачен ъгъл на двора за период от 6 до 18 месеца. Изгнилата шума е чудесен материал за наторяване на градината.

Попълнете празните квадратчета, така че всеки ред, всяка колона и всяка 3x3 секция да съдържа числата от 1 до 9.

		8			2	5	
	1		6				
9		5	2		6		8
		1		9	7	2	
	3						
		4	8		5	9	
2			4	7		1	9
	7		2				
		3			4	7	

ЦАРИЧЕ

Цариче /Alchemilla vulgaris/ представлява многогодишно тревисто растение, които има стъбло с височина до 50 см и тъмнокафяво коренище.

Листата му са последователни, а цветовете са дребни и жълтозелени, събрани на върха на самото стъбло. Плодът на царичето е яйцевиден, но на върха е заострен. Царичето е познато още като шапиче. Цъфти през лятото.

Царичето расте из пасища, планински ливади и храсталаци. Разпространено е във всички високи планини - от 1000 докъм 2900 метра надморска височина. Освен в нашата страна царичето се среща в Централна, Северна и Източна Европа.

Царичето се слави предимно като билка на жените. Това не е никак случайно, защото в народната медицина то се използва широко за лечение на бяло течение, менструални проблеми и различни заболявания на женската полово система.

История на цариче

Ботаническото наименование на царичето идва от арабското "alkemelych" и е получено не само заради лечебната му слава, но и заради росата, която се събира във всеки лист. Способностите на царичето били толкова известни и силни, че християнска църква го нарича „мантията на Дева Мария“.

Още в далечното минало билката е използвана за лечение на женски неразположения. Немски билкар пък твърдял, че при продължителното използване на цариче 1/3 от гинекологичните операции няма да са необходими.

Въпреки репутацията си на основна женска билка, царичето е било много популярно по бойните полета за лечение на рани. През 1570 година се препоръчвали две лечебни смеси с царичето.

Едната включва смлян на прах корен от цариче с червено вино /за вътрешни рани и външни рани/, а другата е настойка с надземните части за ступвания при бебета и малки деца.

Състав на цариче

Царичето съдържа около 10% танини. Те са производни на елаговата и галовата киселина, които преобладават в коренището. В царичето има захари, смоли, витамин С и флавоноидни вещества.

РУЛО С МАРМАЛАД

Продукти:

- яйца – 5 бр.
- захар – 1 ч.ч.
- брашно – 1 ч.ч.
- олио – 9 с.л.
- вода – 9 с.л.
- бакулвер – 10 г
- ванилия – 1 бр.
- сладко – по избор

Приготвяне: Разбивате яйцата и захарта.

След това при постоянно бъркане добавяте водата и олиото.

Смесвате бакулвера и ванилията с брашното и ги добавяте към сместа с яйцата.

Готовата смес изсипвате в тава, покрита с хартия за печене.

Изпечете блата в предварително загрята фурна на 220°C градуса, докато придобие леко златист цвят.

Когато е готово, намокряте обилно хавлия с размери по-големи от тези на тавата, в която печете блата.

След това прехвърляте блата върху нея и махате хартията.

Намазвате със сладко обилно навсякъде, за предпочитане е по-рядко, за да може блатът да поеме и да стане по-сочен.

Навивате блата на сладко руло и го оставяте с кърпата за няколко минути да поеме влагата и да омекне.

След това поръсвате сладкото руло на баба с пудра захар или намазвате с течен шоколад.

МАЛКА обява (до 76 символа)

2.00 лева

РЕКЛАМА (в каре)

1.00 лв./см²

ОБЯВА (в каре)

0.50 лв./см²

Въз на брой

- Тате, кой е по-умен - детето или бащата?
- Бащата естествено.
- Тате, кой е измислил електрическата крушка?
- Томас Едисон, татковото.
- А защо не я е измислил баща му?
- Ей, пишлеме...

Телефонът във ветеринарния кабинет звъни.
- Докторе, след малко при вас ще дойде тъща ми със старото ни куче. Моля ви, направете там каквото трябва, за да не се мъчи, бързичко и безболезнено да напусне този свят...

Ветеринарят:
- Да, разбира се, бъдете спокоен... А кучето ще може ли да се прибере въщи само?

РЕДАКТОРСКА КОЛЕГИЯ:

Мария Самарджиева и Красимир Странджев